



בס"ד ♦ שבת קודש פרשת חקת ♦ ג' תמוז תשע"ו

עלון 208

העלון יוצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

עשה לך שרף... והיה כל הנשוך וראה אותו וחי (כא, ח)

בני ישראל מתלוננים "כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל" (כא:ה), ועקב כך שולח ה' בהם נחשים שרפים. רבים מבני ישראל מתים מפגיעת הנחשים, וכאשר משה מתפלל בעד העם, הוא מצטווה: "עשה לך שרף ושים אתו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי. ויעש משה נחש נחשת וישמהו על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת וחי" (שם:ח-ט).

מה הקשר בין ההבטה על אותו נחש והצלתו של הנשוך, ובניסוחם הידוע של חכמים: "וכי נחש ממית או נחש מחיה, אלא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהן שבשמים היו מתרפאים, ואם לאו היו נימוקים" (מ' ראש השנה ג: ח). הרמב"ן (כא:ט) רואה במעשה ההסתכלות על הנחש סגולה רפואית מצד אחד, ועניין חינוכי מצד שני - להביא לתודעת האדם מי הוא זה שבכוחו להמית ולהחיות:

והנראה בעיני בסוד הדבר הזה, כי הוא מדרכי התורה שכל מעשיה נס בתוך נס, תסיר הנזק במזיק, ותרפא החולי במחליא ... והכלל, כי צוה השם שיתרפאו במזיק הממית בטבע ועשו דמותו ושמו, וכשיהיה האדם מביט בכוונה אל נחש הנחשת שהוא כעין המזיק לגמרי, היה חי, להודיעם כי השם ממית ומחיה.

הריפוי באמצעות הגורם המזיק עצמו, תעורר את הנשוך להאמין שה' הוא המרפא, הוא המחיה והוא הממית, לא התרופה. זו תהיה התשובה גם לטענותיהם על האוכל הקלוקל. לא האוכל מחיה, אלא הקב"ה, המאכיל.

הראי"ה קוק, קושר את הנחש לממד הרוחני-ערכי של העולם. הנחש הוא שורש החטא, הפירוד והמוות של העולם, וההסתכלות בו מתקנת את החטא (שמועות ראייה, פרשת חוקת עמ' 13):

"הנחשים השרפים היוו את מקור הרעה שבאה על ישראל. אלא שמקור זה עצמו שימש אף להצלתם. ניטשטשו התחומים בין המות לחיים, לא הנחש ממית אלא החטא, ההחטאה, המחיצה וההבדלה. 'כי אם עונתיכם היו מבדלים בינכם לבין א-להיכם' (יש' נט:ב). הנחש הוא שהביא את המיתה לעולם, את הפירוד. התבוננות בסיבות החטא 'והביט אל נחש הנחשת', מביא רפואה, אחדות וחיים לעולם - 'וחי'. הכרה זו כשהיא חודרת לתודעה, היא מסלקת את יראת המות 'וראה אותו וחי'."

למשפחת כיתה יב/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

מתי נפסלת הציצית

נחתכו החוטים, ולא נשאר בהם 4 ס"מ ("כדי עניבה") - פסולה. נחתכו שני חוטים, כל אחד בצד אחר של קשר הציצית - ולא נשאר בהם 4 ס"מ - פסולה, חוששים שחוט אחד מהארבעה הוא שניתק בשני צדדיו. אם נחתכו החוטים מצד אחד של הקשר, וברור שאין בהם שני קצוות של אחד מארבעת חוטי הציצית - כשרה. נתק חוט אחד במקום בו הוא מושחל בבגד - פסולה. נפרדו חוטי הציצית משזירתם, מתייחסים לחלק הנפרד כאילו נחתך (יב, מ"ב ז. יא, ג מ"ב טז). אם נפסלה ציצית, ואין לו חוטים, מותר להתיר חוטי ציצית מבגד אחד ולהעבירם לשני. (טו, א). אין לתקן ציצית ע"י קשירת חוטים לגדיל הקיים. יש להתירו, ולקשור את הציציות מחדש (י"ב מ"ב ז).

שו"ת צבא ומלחמה – הרב אליעזר מלמד

שאלה: האם צריך לוותר על טהרת העיניים וצניעות בזמן השירות הצבאי, כאשר יש צורך להתאמן עם חיילות?

תשובה: המקבל פקודה להתאמן במסגרת שהצניעות אינה נשמרת בה, צריך שלא להסכים לכך. ואף אם יצטרך לשלם על כך מחיר אישי של ישיבה בכלא, מוטב שיסרב פקודה ולא יקבל על עצמו מציאות המנוגדת להלכה.

סיפר הרב גורן זצ"ל שפעם הדפיס בחוברת של הרבנות הצבאית הוראה הלכתית, שבכל עת שיש פקודה לחלל שבת שלא לצורך פיקוח נפש - יש לסרב פקודה. הרמטכ"ל דאז, חיים לסקוב, כעס מאוד, ואמר שהכלל הבסיסי בצבא הוא ציות לפקודות, ומי שיש לו ביקורת על פקודה, צריך קודם כל לבצעה ואחר כך להגיש קובלנה. כעונש הורה לסקוב להפסיק את פרסום העלון של הרבנות הצבאית. אבל הרב גורן לא נכנע. הוא התלונן אצל בן-גוריון, שהיה ראש הממשלה ושר הביטחון, וטען שכמו שמי שמקבל פקודה להרוג אדם חף מפשע, לא יהרוג אותו ואחר-כך יתלונן על מפקדו, כך גם מי שמקבל פקודה לחלל שבת לא יחלל ואחר-כך יתלונן, אלא עליו לסרב פקודה. בן גוריון הצדיק את הרב גורן ונזף בלסקוב, ואף הורה להכפיל את מספר העמודים בביטאון הרבנות הצבאית.

מספרים על הרא"ה

"הרב היה גדול בכל, איש האשכולות, מאיזה צד שהיית מתבוננן היית רואה את גדולתו, את יחידותו: גאון ששלט בכל מכמני התורה, בנגלה ובנסתר, צדיק בכל דרכיו ובכל מעשיו, בדקדוקי מצוות ובמעלות המידות, בשקידת הלימוד ובמעשי החסד." (הרב שלמה זלמן אוירבך)

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד

יו"ל ע"י כיתה יב/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות